

klasse

VOOR

U D E R S

Er zitten in elke klas minstens twee

angsthazen. Ze zijn bang.

Bang om te mislukken, bang om te ontgoochelen.

Om niet te voldoen aan wat hun ouders, leerkrachten en zichzelf verwachten. Ze rennen hard weg van elke taak of werken zich dood. Ze halen slechte cijfers en gaan niet graag naar school. Eén op tien kinderen in Vlaanderen lijdt aan faalangst.

Iedereen kent faalangst: je voelt het als je moet presteren, als anderen je moeten beoordelen. Dat is normaal. Faalangst wordt pas een probleem als je gelooft dat je meer kans hebt op mislukken dan op slagen. Als je vreest dat iedereen je een **dom konijn** vindt. Dat je anderen teleurstelt.

Beter, méér, sneller... We leven in een maatschappij die draait rond prestatie en competitie. Scholen staan onder druk om 'goede' leerlingen af te leveren. Ouders willen dat hun kinderen 'het goed doen'.

Best, meest, verst,
snelst.

Voor sommige kinderen is de druk te groot.

Ze willen **hard wegrennen**.

Wie faalangst heeft, hoort graag dat hij niet alles moet kunnen. Dat hij het recht heeft om te mislukken: «Niemand is perfect».

Spitst daar in elke klas niet minstens één haas dankbaar de oren?

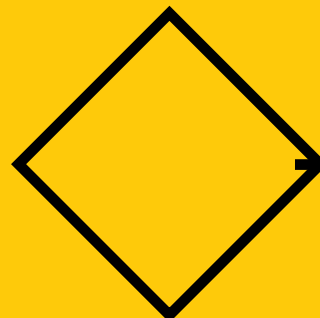
(meer tips op pagina 7)

«ONZE SCHOOL KRIJGT
CONTROLE» p. 2-3

LES IN DE WOESTIJN
p. 4-5

GRATIS
WALVISGELUIDEN p. 8

Kunnen ouders het doorlichtingsverslag inkijken?

Het verslag van de doorlichting is in de eerste plaats geschreven voor het schoolbestuur, de directeur en de leerkrachten. Zij werken elke dag aan de school. Maar de directeur moet het ook voorleggen aan de participatieraad of lokale schoolraad. Daarin zitten ook vertegenwoordigers van ouders. Een school is niet verplicht om het verslag aan elke individuele ouder te geven, zelfs niet als die er uitdrukkelijk om vraagt. Maar ouders hebben wel het recht om een kopie van het verslag op te vragen bij de inspecteur-generaal in Brussel.

DE SCHOOL IS GEEN

AAN DE LOPENDE BAND

Elke school is anders. Je kan geen appels met citroenen vergelijken. Om de kwaliteit van een school te meten moet je ze van verschillende kanten bekijken. Daarom gebruiken inspecteurs het **CIPO-model**. Ze houden rekening met de:

Context: de gegevens in en rond de school die de onderwijskwaliteit kunnen beïnvloeden. Is het een grote of kleine school, een stadsschool of buurtschool?

Input: Welke leerlingen (nationaliteit, gezinstoestand...) krijgt de school binnen en welke leerkrachten (leeftijd, geslacht, speciale bekwaamheden) werken er? Hoe zit het met haar uitrusting (computers, sportvelden) en de keuzes die ze maakt (taakleerkracht...)?

Proces: Wat gebeurt er in de klas en op school? Welke inspanningen doen de leerkrachten en de school?

Output: Wat is het resultaat bij de kinderen van al die inspanningen? Zijn er veel zittenblijvers? Wat dragen de kinderen mee van het onderwijs in de school?

LEEGGOED

Kinderen zijn meer dan flessen die je vult met kennis. De school is meer dan een machine. Kinderen leren er, maar ze leven er ook. De schooldoorlichting onderzoekt of elk kind een **minimale basisopleiding** krijgt. En of het kind kansen krijgt om zich op alle mogelijke gebieden te ontwikkelen. Realiseert de school de eindtermen (wat een kind allemaal moet kennen en kunnen op een bepaald moment)? Heeft ze een visie, weet ze waar ze naartoe wil? Hoe vangt ze kinderen met problemen op? Werken de leerkrachten samen, scholen ze zich bij en proberen ze nieuwe dingen uit? Mogen ouders meedenken? Geven de leerkrachten alleen maar hun les of is er ook plaats voor andere activiteiten, over de vakken heen? Is er genoeg hygiëne op school...

Om dat allemaal te weten volgen de inspecteurs de lessen, bekijken ze het lesmateriaal, de schoolagenda's, leerlingendossiers, notities van de leerlingen, verslagen van de klassenraad... Maar ze praten ook met de directeur, de leerkrachten, een afvaardiging van de ouders en de leerlingen.

Het loopt goed

• «Het basisonderwijs werkt degelijk. De leerkrachten zijn niet uitgeblust. De kinderen gaan er graag naar school. Er is zorg voor kinderen met moeilijkheden en dit zijn niet alleen leermoeilijkheden.» Dat staat in het verslag van de inspectie basisonderwijs. Nog enkele vaststellingen:

- Steeds meer scholen leggen de ontwikkelingen en vorderingen van kinderen vast in een leerlingvolgsysteem, over de leerjaren heen.

- Leerkrachten vertellen hun leerlingen te weinig waarom ze een of andere les geven of activiteit doen.

- Leerkrachten overleggen te weinig bij de overgang naar een ander leerjaar. Vaak moeten kinderen zich bij de overgang aanpassen aan een nieuwe stijl van lesgeven, nieuwe regels...

• «De meeste leerkrachten in het secundair onderwijs zijn gemotiveerd en bereid zich in te zetten voor de school», stelt het verslag van de inspectie secundair onderwijs. Andere vaststellingen:

- Er is op school steeds meer aandacht voor sociale en emotionele begeleiding van kinderen: relaties, faalangst, pesten, spijbelen, drugs...

- Klassenraden stellen nog te vaak enkel een diagnose (wat loopt er fout?). Ze geven te weinig aanzetten om het probleem op te volgen en te verhelpen.

- Leerkrachten binnen eenzelfde vak spreken nog te weinig af met elkaar.

- De toetsen zijn nog te veel gericht op kennis, wat kinderen uit het hoofd leren. Te weinig op toepassen, op vaardigheden.

- Ouders worden slechts uitzonderlijk bij het beleid van de school betrokken. Ze mogen wel adviezen formuleren en ze organiseren heel vaak activiteiten om de school te promoten of financieel te ondersteunen. Maar echte participatie en inspraak is er nog veel te weinig.

EEN STAAL

De kwaliteitscontrole van een school gebeurt niet door een vlug, eenmalig staal. Een inspecteur is geen controleur die tijdens de les binnenvalt en de leerkracht punten geeft. De inspectie is al sinds enkele jaren een team van mensen dat een week op de school aanwezig is. Het onderzoekt de school op sterke en zwakke punten. Zo'n **schoolbezoek** komt niet onverwacht. De directeur wordt tenminste dertig kalenderdagen op voorhand verwittigd. Hij stelt een infodossier samen over de school (wie zijn de leerlingen, wie geeft er les, welke studierichtingen worden aangeboden?). Dan bekijkt de inspectie de school in werking en houdt rekening met deze gegevens. Elke school wordt in principe één keer om de zes jaar grondig doorgelicht. Maar veel scholen wachten daar niet op. Ze stellen zichzelf in vraag. Wat bereiken we met de kinderen, waar willen we naartoe, wat doen we goed en waar kunnen we nog aan sleutelen? Ze doen voortdurend aan kwaliteitszorg.

Kinderen worden niet aan de lopende band klaargestoomd voor het verdere leven: kennis erin, dop en etiket erop en weg ermee.

FABRIEK

Elk kind is anders, heeft een andere achtergrond, andere capaciteiten. Goed onderwijs levert geen bandwerk, maar speelt in op die verschillen en geeft elk kind alle mogelijke kansen. Zo'n kwaliteitsvolle scholen willen we allemaal. Daarom controleert de gemeenschap (dat zijn wij tenslotte allemaal samen) de scholen via de schooldoorlichting. Dat is de nieuwe taak van de inspecteurs. Zij werken in naam van de leerlingen en hun ouders.

KEURMERK

Na de kwaliteitscontrole krijgt de school een **doorlichtingsverslag**. Tijdens het schooljaar 1996-1997 werden 152 scholen in het basisonderwijs doorgelicht. 70 % kreeg een positieve beoordeling. 28 % moest nog wat aan de school sleutelen. 2 % kreeg een negatief rapport. In het secundair onderwijs werden 84 scholen geïnspecteerd. 24 % kreeg een positief advies, 70 % moet de school wat bijwerken. 4 scholen kregen een negatieve beoordeling. Als de inspectie tekorten vaststelt, wordt niemand persoonlijk gestraft. De school moet dan een plan uitwerken om haar zwakke punten aan te pakken. Als ze tenminste erkend en gesubsidieerd wil blijven. Elke inrichtende macht of schoolbestuur kan daarvoor een beroep doen op de schoolbegeleiding. Elk net (vrij onderwijs, gemeenschapsonderwijs, gemeentelijk en provinciaal onderwijs) heeft zo'n dienst. Die begeleidt de school op elk moment, ook los van de inspectie door de overheid. Na iedere doorlichting brengt de inspectie binnen een afgesproken termijn nog eens een bezoek aan de school.

U WIL MEER WETEN OVER DE SCHOOLDORLICHTING?

- De brochures «Inspectie en begeleiding» (60 fr.) en «Zicht op schooldoorlichting door de onderwijsinspectie in het basisonderwijs» (50 fr.) kan u bestellen bij de afdeling Informatie en Documentatie - cel publicaties - Koningsstraat 71 - 1000 Brussel - tel 02-219 94 36.
- U kan ook het algemeen verslag inkijken over de toestand van het onderwijs 1997 - Inspectie basisonderwijs of secundair onderwijs. De school van uw kind heeft een exemplaar.
- Dit is het adres van het hoofd van de schoolinspectie in Vlaanderen: Inspectie-generaal basisonderwijs - Koningsstraat 138 - 1000 Brussel - Inspectie secundair onderwijs - RAC - Arcadengebouw - 1010 Brussel. Voor al uw vragen over onderwijs belt u de Infolijn van het departement Onderwijs: 02-219 18 00.

Ook leerkrachten en directies lezen over de schooldoorlichting in hun Klasse. Misschien een goed moment om er eens open en eerlijk over te praten?

«Wie wil mee naar Afrika?» Dat vroeg Klasse voor Ouders vorig jaar. Kennismaken met de problemen in ontwikkelingslanden en de aanpak ervan. Geen vijfsterrengedoe, maar op blote voeten tussen de mensen. Heel veel ouders reageerden. Ouder Hilde De Boes vertrok samen met leerkracht Els Janssens en leerling Maarten Hoppenbrouwers op expeditie met Klasse en 11.11.11 naar Senegal. Ze hield voor ons een DAGBOEK bij.

OUDERS IN DE

JANUARI 1998

Ik ben erbij! Aanvraagformulier, brief en jury. Die van Klasse pakken de zaken serieus aan. Naar Senegal! Inspuitingen, malaria, verlofregeling, kinderopvang... Alles loopt wel los. Afrika komt dichterbij.

ZATERDAG 4 APRIL: RODEO

Dakar, 20 u. Ik adem lauwe lucht. Ik hoor de zee en ruik vis. Een tiental mannen staan met bordjes te wenken: "Club Med", "Novotel", ... De échte toeristen worden afgevoerd naar hun strandparadijs. Waar zijn de mensen van Vredeseilanden? Dat is de organisatie voor ontwikkelingssamenwerking die ons een kijk in hun keuken gunt. Ik stap in de oude R5 van Doudou, een Senegalese medewerker. Zoek de gordel die er niet is. «Ça va? Pas trop fatigué, pas trop chaud? Et le voyage, ça va?» Een warme begroeting en ik ontdooi! Het zweet druipt van me af en ik ben doodmoe, maar ik antwoord: «Ça va». In rodeestijl rijden we door de straten van zand.

MAANDAG 6 APRIL: ZONDER DOKTER

De straten van Dakar zijn vol gepland met kleine stalletjes en afdakjes van golfplaten. Tot 's nachts brengen ze hier hun waren aan de man. Kinderen verkopen fruit. Moeten die dan niet naar school? Vrouwen lopen traag met zware fruitmanden op het hoofd. Ook mijn ritme pas ik aan. Lopen in mul zand bij dertig graden is vermoeiend. Op het strand geen zonnekloppers. Wel vissers, boten, karren voortgetrokken door magere hengsten. Kleintjes roepen vriendelijk 'Blanke!' - toubab! - en reiken ons handen van zand.

Mijn gastvrouw, N'Deye heeft elf kinderen. Ze is 48 jaar en reeds grootmoeder van vijf kleinkinderen. Haar man bewerkt een stuk grond in het binnenland. Ze hebben elkaar sinds drie maand niet meer gezien. We zitten op de mat en eten uit een grote schotel. N'Deye werpt me de beste stukjes vis toe. Met de handen eten lukt me toch al. Alleen die couscous... Ze wonen hier met 22 in één huis. Leven alom. 's Avonds lopen kansarme jongeren uit de buurt binnen en buiten. N'Deye wil de huiselijke sfeer delen. In Senegal is er altijd tijd voor samen thee drinken en discussiëren. Volgens Doudou worden zo veel dokterskosten bespaard: «Wij praten met elkaar over onze problemen.» Iba, de inwonende neef die in Dakar schoolloopt, zapt naar Canal 5. Hij lacht om mijn verraste blik. Het RTBF-nieuws, geen wonder dat ze zoveel over België weten! Ook hier kijken ze naar hun soap. Ondertussen vlechten de meisjes elkaars haren tot kunstige creaties. Tien uur en niemand zegt «Bedtijd!» Dan veert Binta recht en danst heupwiegend op het ritme van de djembés en het handgeklap van haar kinderen. Heel aanstekelijk maar na middernacht overvalt de slaap me. Lachend zegt Iba dat blanken slapers zijn...

DINSDAG 7 APRIL: BIJENKORF

N'Deye werkt in het dispensarium. Ze is bovendien voorzitter van de Volksbank. Kansarme vrouwen lenen hier renteloos om een zaakje op te starten. Ze leren de traditionele technieken om stoffen te bedrukken. «De verkoop van de stoffen en kleren brengt geld in de lade. Gezinnen leven hier gemiddeld met zeventien van één maandloon, zo'n 5000 fr.» Vredeseilanden helpt met het leggen van contacten voor de verkoop. 's Avonds kuier ik met N'Deye en haar dochters op de markt. Alleen zou ik me niet wagen in deze bijenkorf. N'Deye schaamt zich voor het opeengehoopte afval dat in deze arme buurt niet wordt opgehaald.

WOENSDAG 8 APRIL: TABASKI

Normaal wordt het omstreeks 2 uur wat stiller in en om het huis maar vannacht schiet ik omstreeks 3 uur bezweet wakker van het straatlawaai. Door het tralieraam zonder vensters zie ik mannen een paar ongewillige schapen meetrekken. Beter laat dan nooit, elke familievrader moet immers een schaaap kopen. Vandaag is tabaski, het offerfeest. Ik kleed me op mijn paasbest, maar beneden kom ik in het gewone huishoudelijke leven terecht. Binta poetst en Fatim strijkt. Zoals elke morgen krijg ik Frans brood in krantenpapier gewikkeld. Een stukje boter. Geen beleg. Ik zie de kinderen restjes van de couscous van gisteren eten. Er is cola. Ik weiger niet, ze hebben het vast speciaal voor mij gekocht. 's Avonds veranderen ook de assepoesters in prinsessen. Familie, burens en vrienden komen tot diep in de nacht langs.

DONDERDAG 9 APRIL: RASTAHAREN

Met de jeep naar de woestijn. De aarde wordt steeds roder en droger. Onderweg pikken we nog lifters op die op het bagagerek plaatsnemen. Thuis durf ik niet stoppen voor lifters. Hier delen ze de auto's die er zijn. We naderen het dorpje N'Dem. Mannen met rastaharen en patchwork kleren - boubous - begroeten ons. Ze zwaaien onze koffers op hun hoofd. We zijn te gast bij een "familie" Baye Falls. Bidden is voor hen samenleven en samenwerken. Hier staat geen moskee. As, de man van onze gastvrouw, zorgt voor het middagmaal. Binnen valt de koelte over ons heen en genieten we van het frisse putwater. Als de hitte weer draaglijk is, wandelen we langs de lemen hutten, afgeboord met rieten matten. De akkers rondom liggen braak.

Een oude zandgroeve is omgetoverd tot oase. Jonge werklozen bouwen dit project uit in samenwerking met Vredeseilanden. Hier kunnen gezinnen een perceeltje grond huren. Jongens putten water en begieten wortelen, sla, courgettes. Alles groeit weelderig. Er is ook een veehouderij, een naai-atelier en een opleidingscentrum. Thuis vraag ik me wel eens af of ontwikkelingsgeld ook goed wordt besteed. Hier valt mijn twijfel weg.

VRIJDAG 10 APRIL: VOLLE MAAN

In de kleine school van N'dem leren kinderen vanaf de kleuterklas groenten telen, stoffen bewerken en koken. Dat zouden ze bij ons ervaringsgericht leren noemen. Een mens leert wat in Senegal. «Zo kunnen we de jonge mensen misschien in de streek houden», zegt directeur Diob. «In de stad vinden ze toch geen werk. Met een bevolking waarvan de helft jonger is dan vijftien, is de werkloosheid probleem nummer één in Senegal.»

's Avonds geniet ik van wind, volle maan en stilte. Ver weg zingen djembés. Ze hebben hier geen elektriciteit, geen radio en geen tv. Maar een dag lijkt hier langer dan bij ons thuis. De thee wordt steeds zoeter. Het eerste glaasje is 'bitter als het leven', vertelt As, het tweede 'zoet als de moeder' en het derde 'gesuikerd als de liefde'. Ik denk plots aan mijn moeder die vroeger ook ging koffieklutsen bij de buurvrouwen.

ZONDAG 12 APRIL: VISUM

Pasen wordt even uitvoerig gevierd als tabaski. Verschillende godsdiensten kunnen dus blijkbaar naast elkaar leven. We zijn weer in Dakar. De drukte valt op mij. Even ontwennen. Nabou, een jonge vrouw van 25 jaar, laat me trots haar diploma van secretaresse zien. Zolang Nabou geen werk, geen geld heeft, kan ze niet trouwen en blijft ze dus thuis wonen waar ze het huishouden doet. «Ik vraag me af waarom ik zo lang heb gestudeerd. Er is toch geen werk. Zeker niet voor vrouwen.» Jibril, economiestudent, heeft grootse plannen. Hij wil naar de Verenigde Staten, maar geraakt niet aan een visum. «Ondertussen help ik in het cultureel centrum van de wijk. Ik hou niet van stilzitten. Ik krijg er geen geld voor, maar het helpt me misschien verder.»

MAANDAG 13 APRIL: AUTOWRAK

Caraf, een vormingsorganisatie in een buitenwijk van Dakar, ondersteunt alfabetiseringsprojecten, initiatieven om afvalophaling te organiseren en vorming aan plattelandsvluchtelingen om terug naar hun dorp te keren. Vrouwen die een volkswinkel willen oprichten krijgen hulp bij het papierwerk voor zo'n 'mutuel'. Terwijl de staat zich nestelt in een ivoren toren groeit hier een netwerk van solidariteit om samen te overleven.

«Bonjour!», roepen ze alle honderd. De hele klas zeventienjarigen staat gedisciplineerd recht als ik binnenkom. Leraar Ibou geeft al drie maand les zonder loon. Ik schrik van de cijfers: deze school in een buitenwijk van Dakar moet het rooien met 60.000 frank per jaar. Voor 1500 leerlingen? Ik zeg maar niet dat dat bij ons voor sommigen het maandloon van één mens is. «We hebben goed onderwijs in Senegal.

Maar er is geen geld. De meeste ouders kunnen geen schoolgeld betalen. Maar ze beseffen het belang van onderwijs. Als hoop op een betere toekomst. Kinderen tot twaalf jaar hebben schoolplicht. Velen blijven thuis. Dan helpen ze bijverdienen. Beroepsonderwijs bestaat niet en daar is juist behoefte aan. Gelukkig zijn er scholen zoals de onze die zelf het initiatief nemen.» Youssol (17) start fier zijn opgelapt autowrak. Awa (16) heeft de hele dag fruit verkocht op straat. Nu staat ze voor het bord en leert patroontekenen.

WOENSDAG 15 APRIL: WINTER

5 graden! Het sneeuwt net niet in Zaventem. Gelukkig heb ik warmte meegebracht. Mijn koffer zit vol verhalen van mensen.

MAANDAG 13 OKTOBER: BLANKE SLAPERS

N'Deye belt. Heel kort, want dit kost. Ze zingt bijna. Ze heeft een contract met winkels in de Provence. «Deze maand komt mijn artikel in Klasse», vertel ik. Ik moet beloven het op te sturen. «Ga je slapen?», lacht ze. Het is elf uur. De avond begint in Dakar. Ik hoor djembés tot in mijn bed.

MET KLASSE OP EXPEDITIE

■ *Wil u zelf zo'n ervaring meemaken? Klasse organiseert via zijn drie publicaties en in samenwerking met 11.11.11 een expeditie naar de Filippijnen, van 13 tot 21 februari 1999 (krokusvakantie). Eén ouder, één leerkracht en één leerling beleven het samen. U bezoekt er gezinnen, ontwikkelingsprojecten en scholen en praat met ouders, projectwerkers en leerkrachten. U verblijft er niet in hotels, maar bij de mensen zelf. En u brengt later verslag uit in Klasse. Het kost u niets. U kan een aanvraagformulier krijgen als u (met één zin) schrijft naar Klasse voor Ouders (Expeditie) - Koningsstraat 138 - 1000 Brussel. De kandidaturen moeten binnen zijn vóór 15 november.*

■ *NCOS/11.11.11 heeft samen met haar lidorganisaties een zeer uitgebreide werking in Senegal op verschillende terreinen. U kan de projecten in Senegal ondersteunen met een gift op rekeningnummer 000-0000011-11 van NCOS/11.11.11 met vermelding KLASSE-SENEGAL.*

■ *Veel scholen steunen ontwikkelingsprojecten in de hele wereld. Ze verzamelen geld, geven er les over, werken projecten uit. Op die manier leren de kinderen dat de wereld hun huis is en dat de school van het leven niet ophoudt aan de eigen schoolpoort. Waarschijnlijk komen ook uw kinderen thuis met verhalen uit de derde wereld, volgen ze er televisieprogramma's over of stellen ze vragen. Ook op dit vlak kunnen kinderen, ouders en school samenwerken. Vandaar deze reportage én de rechtstreekse uitdaging aan u, beste ouders, om deel te nemen aan de nieuwe expeditie. Omdat we thuis zijn in de wereld.*

ondanks ALLES

OVERLEVINGSTIP 5

Gratis vervoer

Gemiddeld verplaatst elke Vlaming zich zo'n 35 kilometer per dag. Dat is tien kilometer meer dan tien jaar geleden. We doen bijna alles met de auto (62%). We gebruiken weinig openbaar vervoer en nog minder de fiets. Er is echter één (gratis!) vervoermiddel dat we bijna niet meer gebruiken. Welk? Draai het blad om en ontdek het!

Hamlet Dewit

De auto is onze heilige koe geworden. Van de gemiddelde 35 km. per dag doen we 27 km. met de auto (50% meer dan tien jaar geleden), 5 km. met openbaar vervoer (gedaald met 12%), 2 km. met de fiets en nog amper 500 meter te voet. Daarmee is het gebruik van onze eigen voeten op tien jaar tijd met bijna 60% gedaald. We gaan naar winkels, werk, familie, vrienden en school... met de auto. Voor onze eigen plaatsingen gebruiken we nog anderhalf procent onze eigen voeten. Deze rubriek bereikt via de drie klassen één miljoen lezers en twee miljoen voeten. Als we er nu allemaal 500 meter per dag te voet bij doen, halen we de statistieken onderstéboven. Het is goed voor het milieu, gezond en kost niets. Graag gedaan.

BLOEMEN VOOR...

Juf Marina

«Ouders bekijken taakleerkrachten niet altijd als echte leerkrachten. Misschien omdat ze niet één vaste klas hebben», schrijft *Dominique*

Van Damme (33), moeder van *John* (8). «De meeste leerkrachten krijgen bijvoorbeeld op het einde van het schooljaar een bloempje of zo van de leerlingen. De taakleerkracht wordt wel eens vergeten. Toch vangt zij kinderen met leerproblemen op, ze geeft hen extra hulp en aandacht.» Of Klasse daarom juf *Marina Pintens* eens in de bloemen wilde zetten?

«Ik doe **gewoon mijn werk**», vertelt Juf Marina (48) verast als Klasse met de bloemen binnenvalt, terwijl zij Jolien woordjes helpt lezen in het eerste leerjaar. «Zwakke kinderen moeten op school een eerlijke kans krijgen. Als je een kind met leerproblemen wil vooruit helpen, moet je de ouders betrekken. In die zin heb ik wel een speciale band met ouders. Ga eens in de schoenen van die ouders staan, denk ik altijd. Dan ben je blij dat je kind wordt geholpen, dat er hoop is of dat je gewoon ergens terecht kan om over je problemen te praten.» Zoals deze juf zijn er velen. De bloemen zijn ook voor hen.

Klasse voor Ouders zet elke week een leerkracht in de bloemen. Omdat hij op één of andere manier het verschil maakt. U kent een kandidaat? Schrijf ons waarom (mét naam en adres van de school) u hem of haar wil feliciteren. Klasse overvalt de leerkracht voor de klas met een indrukwekkende ruiker bloemen. Schrijven naar Klasse voor Ouders (Bloemen voor) - Koningsstraat 138 - lokaal 508 - 1000 Brussel.

15 jaar burgeroorlog - aanhoudende droogte - Soedan - 2,6 miljoen ouders en kinderen afhankelijk van onze voedselhulp - vrijdag 23 oktober: dag voor Zuid-Soedan, misschien ook in de school van uw kind? - info: bij de directeur of Artsen Zonder Grenzen - tel 02-474 74 49.

2 De koningin leest mee

Klasse viel (met de drie publicaties) in de prijzen

bij de *Koningin Paolaprijs voor Onderwijs*. Die bekroont initiatieven in onderwijs. De jury gaf een speciale eervolle vermelding, buiten categorie, voor het «uitstekende communicatieproject Klasse» in het Vlaams onderwijs. Tijdens een gesprek met de hoofdredacteur bleek dat de koningin niet alleen Klasse leest, maar soms ook (voor de kleinkinderen) *Klasse voor Ouders* en *Klasse voor Jongeren*. Ze sprak haar waardering uit over de aanpak. Leerkrachten, ouders én leerlingen lezen in hun blad over dezelfde onderwerpen. Zo kunnen ze zich samen inzetten voor opvoeding en onderwijs. De koningin vroeg zich wel af waarom zo iets niet in Wallonië bestaat.

Klasse voor Ouders is een gratis blad voor alle ouders van kleuters tot en met kinderen in de eerste graad secundair onderwijs. 82% van de scholen verdeelt het blad. Ouders die het niet krijgen, kunnen eens praten met de schooldirectie of een persoonlijk postabonnement aanvragen. Dat kost 200 fr. voor tien nummers (voor de postzegels). Voor meer inlichtingen bel of schrijf Klasse voor Ouders - Koningsstraat 138 - lokaal 508 - 1000 Brussel.

Koningin Paola en de voorzitter van de Stichting Koningin Paola in gesprek met Leo Bormans, hoofdredacteur van Klasse. Klasse krijgt een kroontje.

6 [Nooit goed]

Mama: «Moeten we Gert niet zeggen dat we blij zijn dat hij beter zijn best doet voor zijn huiswerk?»

Papa: «Neenee, we mogen het er niet te dik opleggen. Hij zou durven denken dat hij er al is.»

Mama: «Je hebt gelijk, hij zou ervan kunnen profiteren.»

Als zijn ouders *Gert* niet aanmoedigen, bereiken ze net het tegenovergestelde van wat ze willen: hij geeft er na een tijdje weer de brui aan. *Gert* heeft het gevoel dat het toch allemaal hetzelfde is wat hij doet. Of hij nu zijn best doet of niet, zijn ouders zijn toch niet tevreden. Ouders zijn bekommerd om de studiegewoonten van hun kind. «Zorg ervoor dat uw kind regelmatig met zijn schoolwerk bezig is, huiswerk goed plant, eerst begrijpt en pas dan uit het hoofd leert», horen ze dan. Maar **leren leren** gaat over veel meer: schoolwerk leuk vinden en geloven in zichzelf bijvoorbeeld. Bovendien zijn alle kinderen al bezig met werken en leren vanaf de kleuterklas. Het is een belangrijk nieuw aandachtspunt in heel ons onderwijs. De school rekent daarvoor op de medewerking van de ouders. In «*Leren leren, thuis en op school*» (uitgeverij *Garant*) vertelt *Ivo Engelen* hoe ouders het leerproces van hun kind kunnen ondersteunen en begeleiden. Het boek kost 240 fr. U kan het vinden in de boekhandel, maar ook bestellen bij het VCOV - tel 02-511 65 05. Dan betaalt u nog wel verzendingskosten. **100 ouders maken kans op een gratis exemplaar. Schrijf een kaartje met een vraag waar u mee zit (over ouders, school, opvoeding of onderwijs) en stuur dat naar Klasse voor Ouders (MLJN VRAAG) - Koningsstraat 138 - lokaal 508 - 1000 Brussel.**

Miek (30), moeder van *Josse* (6) en *Lana* (10): «Tijdens de kerstvakantie komt *Samira* (9) bij ons op vakantie. *Samira* is Turkse en zit in een Nederlandstalige school in Brussel. Ze wil Nederlands leren. Niet alleen voor op school, maar ook om later werk te vinden. Ze krijgt wel lessen Nederlands in de klas, maar een nieuwe taal daar moet je mee spelen, eten, mee gaan slapen en opstaan. En dat kan bij ons. Vijf dagen lang zijn wij haar **gastgezin**. Bovendien is het voor *Samira* een gelegenheid om eens weg te zijn uit Brussel waar ze in een kindonvriendelijke buurt woont. Onze kinderen kijken ernaar uit. Voor ons gezin is het in ieder geval een kans om tot een levendige culturele uitwisseling te komen.» *Het integratiecentrum Foyer zoekt kandidaat-gastgezinnen (voor de kerst- en paasvakantie) met kinderen tussen 6 en 12 jaar. Vooraf maakt u kennis met het gezin van het kind dat u ontvangt. Foyer staat in voor de praktische organisatie. Voor meer informatie: Greet Fonteyn - Foyer - Werkhuizenstraat 25 - 1080 Brussel - tel 02-411 74 95.*

4 Samira op vakantie

1 [Samen de lucht in]

Als u aantoonst dat leerkrachten, ouders en leerlingen in de school van uw kind *samen school maken*, kan u misschien ook nog samen de lucht in. Met steun van de ASLK-Fortis heeft Klasse twintig **ballonvaarten** gereserveerd voor evenveel Vlaamse scholen. In de mand is telkens plaats voor vier personen. Elke betrokken partij op school mag één afgevaardigde mee de lucht in sturen: de directie, de leerkrachten, de leerlingen én de ouders. De kandidatuur moet dan ook door de vier groepen samen worden ingediend. Hoog in de wolken kraakt het groepje een fles champagne op de samenwerking.

Alleen scholen met een echte participatieve cultuur maken een kans: leerkrachten, leerlingen en ouders worden er op een volwaardige manier bij het beleid betrokken. Dat moet u ook kunnen aantonen. Uit alle geldige inzendingen worden twintig winnende scholen geplukt. Als u erbij bent, bepalen we later samen plaats en datum van de ballonvaart. We vertrekken in de buurt van uw school en vliegen er zo mogelijk ook over.

Vraag vóór 15 november een deelnemingsformulier aan bij Klasse (Samen de ballon in) - Koningsstraat 138 - 1000 Brussel. Voor zo'n formulier is één zin voldoende, de rest komt later.

10 Tips tegen faalangst

Tim (13) werkt altijd goed mee in de klas en verzorgt zijn huistaken tot in de puntjes. Hij klaagt over hoofdpijn en maagkrampen, vooral als er een toets aankomt. Zijn klasgenote *Claudia* voert geen steek uit voor school. Taken 'vergeet' ze te maken en als er toetsen zijn is ze 'ziek'. Tim en Claudia hebben faalangst.

Hoe vermijden ouders faalangst?

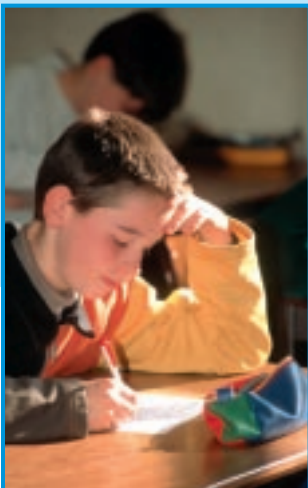
1. «Niemand is perfect» Laat merken dat **mislukken** mag, ook als het school-taken betreft.
2. «Doe je best, dat is goed genoeg» **Verwacht** niet méér dan wat uw kind aankan.
3. «Goed geprobeerd» Geef even veel aandacht aan de **inspanningen** van uw kind als aan het resultaat. Benadruk wat goed loopt, niet wat slecht gaat.

Wat kunnen ouders doen in crisisgevallen?

1. «Ik wil niet naar school» Ga niet in op het **vermijdingsgedrag** van uw kind. Door toe te geven, leert hij niet omgaan met stress en mislukking. Naar school dus.
2. «Ik kan het echt niet» Blijf zelf rustig. Neem geen werk van uw kind over. Help hem wel een tijdsplanning opstellen. Zorg daarbij voor evenwicht tussen inspanning en **ontspanning**. Vermijd sport waar competitie centraal staat.
3. «Iedereen maakt fouten. Ik kan heel veel wél. Als ik rustig ademhaal, lukt het me beter...» Stel samen met uw kind een **positief** denklijstje op.
4. «Ik heb buikpijn» **Medicatie** biedt geen oplossing voor faalangst en kan verslavend werken. Liever geen pillen.
5. Aarzel niet om, als uw kind zeer veel last heeft van faalangst, naar het **PMS** te stappen.

Ook de leerkrachten wéten wat faalangst is en hoe ze die kunnen aanpakken of voorkomen. In hun eigen Klasse staat deze maand een uitvoerige bijdrage over faalangst. Ze hebben ook allemaal een map gekregen om de fiches te verzamelen die vanaf nu elke maand in hun Klasse verschijnen over de aanpak en preventie van mogelijk probleemgedrag op school. Dat project van Klasse heet "De Eerste Lijn". We maken er samen werk van.

Meer over faalangst vindt u in de bibliotheek bij het SIS0-nummer 416.5 (trefwoord angst).

8 En u?

«Waarover bent u het meest bezorgd in verband met de opvoeding van uw kinderen?»

De kwaliteit van de leerkrachten	43%
Dat er goede schoolboeken, computers en ander materiaal is op school	21%
Groepsdruk in verband met drugs, sex enz.	20%
De veiligheid op school	6%
Een goede schooldirecteur	3%
Geen bekommernissen	4%
Ik weet het niet	3%
Andere zorgen	2%

*Het Amerikaanse tijdschrift Newsweek stelde deze vraag aan meer dan 400 ouders van kinderen van 6 tot 15 jaar. Uit de antwoorden blijkt dat ouders vooral bekommerd zijn om de **kwaliteit van de leerkrachten**.*

«B este K lasse,

I k schrijf u n.a.v. de reeks Ouders op School. Wat ik de twee voorbije schooljaren aan warmte en betrokkenheid van ouders mocht meemaken, overtreft alles. Ongelooflijk dat zij in deze hectische maatschappij waar eisen erg hoog liggen, tijd vinden en maken om even op school mee te draaien. Een greep uit het aanbod. I k 'heb' een zwempapa Mark die, als zijn werkrooster het toelaat, wekelijks paraat staat om met de zwemmers mee te duiken. Een zwemoma die al twee jaar met eindeloos geduld zwemles geeft aan de niet-zwemmers. Papa Jean die alle documenten voor ouderavonden, rapporten en dergelijke keurig aanmaakt op de computer en samen met mama Daniëlle elke uitstap sportief begeleidt. Papa Werner die het begrip architectuur aan de kinderen kwam verduidelijken en een bouwactiviteit leidde. Papa Dirk die onze lesjes over afval 'af' maakte en een heuse rondleiding organiseerde bij de stadsreiniging en het recyclingecentrum. Om van de andere ouders maar niet te spreken. I k heb niet alleen twintig fijne ukken in de klas, ik kreeg er gratis evenveel heerlijke ouders bovenop.»

I nge L auwerijs, leerkracht uit A ntwerpen

Uw ervaringen, verhalen en frustraties over onderwijs kan u altijd kwijt. Schrijf naar Klasse voor Ouders - Koningsstraat 138 - lokaal 508 - 1000 Brussel.

9 [Opvang]

«Moet een school zorgen voor de opvang van mijn kind vóór en na de schooluren?»

Een school moet zorgen voor opvang en toezicht tijdens de normale aanwezigheid van de leerlingen. Dat betekent vanaf vijftien minuten vóór de eerste les 's morgens tot vijftien minuten na de laatste les 's middags. Voor de namiddag geldt dezelfde regel. Vele scholen zorgen voor méér opvang. Maar ze zijn dat **niet verplicht**. Soms doen de leerkrachten zelf de opvang, soms vrijwillige ouders. Voor deze vrijwillige extra-opvang mag de school een financiële bijdrage vragen van de ouders.

Meer over de rechten en de plichten van ouders met kinderen in het basisonderwijs leest u in de «Gids voor Ouders». U kan de gratis gids aanvragen met een briefkaart naar de Afdeling Informatie en Documentatie - Cel Publicaties - Koningsstraat 71 - 1000 Brussel.

10/10

Zwemmen tussen de walvissen

Een kat die gaat jongen maakt kinderen nieuwsgierig. Een olifant of een giraf in de dierentuin maakt ze soms klein en stil. Een bezoek aan de kinderboerderij roept veel vragen op. Kinderen staan vaak verwonderd te kijken als het om dieren gaat.

Heeft u de kinderen al eens meegenomen naar de walvissen? De tentoonstelling **Walviswereld** toont het leven van verschillende walvissoorten. Dat potvissen drie kilometer diep kunnen duiken, dat een blauwe vinvis zo zwaar kan wegen als veertig olifanten, dat dolfinnen met elkaar praten via geluid, gekreun en geklik. De tentoonstelling vertelt ook over de vernietigende kracht van mensen. Hoe en waarom ze op walvissen jaagden. En dat acht van de elf grote walvissoorten balanceren op de rand van de uitsterfing. De tentoonstelling Walviswereld is georganiseerd door Greenpeace. U kan ze tot **31 januari 1999** bezoeken in de gebouwen van de ASLK - Kreupelenstraat 12 - 1000 Brussel. Niet ver van het centraal station. Vraag combi-tickets trein-tentoonstelling in uw station. Volwassenen betalen 150 fr., kinderen tot twaalf jaar 100 fr. en kinderen tot vier jaar kunnen gratis binnen. Elke dag open (behalve op maandag) van 10 tot 18 uur. Wie Klasse voor Ouders leest en de tentoonstelling (met minstens drie personen) bezoekt, krijgt een exclusief cadeau (met een waarde van 295 fr.). In ruil voor de onderstaande bon, krijgt u de catalogus met een hemelse cd met onderwatermuziek van de walvissen **helemaal gratis**.

bon

Beste walvissen, hier zijn we. Omdat we minstens met drie personen zijn, krijgen we voor deze bon **GRATIS** de catalogus van de tentoonstelling met een cd met walvisgeluiden en muziek (waarde 295 fr.) Gewoon afgeven aan de kassa van de tentoonstelling, met de groeten van Klasse.

3 Win een fiets

Vorige maand zochten we naar *drank*. Het woord wel te verstaan. De familie Van de Voorde uit Galmaarden wint de aankoopbon voor een fiets met alles erop en eraan (20.000 fr.). Ook deze maand kan u een fiets winnen of een Klasse T-shirt. We zoeken een **vijfletterwoord**. Licht met het hele gezin uw eigen kennis door en die van burens, grootouders en anderen. Loop naar de bibliotheek of raadpleeg Internet. Zet uw gevonden letters op een rijtje en u weet waarom er in elke huiskamer hoeken zijn.

1. (Taal) De eerste letter van het dier dat het in de fabel opneemt tegen de haas.
2. (Geschiedenis) Leopold I trouwde met haar in 1816. De voorlaatste letter van haar voornaam.
3. (Film) De derde laatste letter van de familienaam van de acteur uit de film met het zinkend schip.
4. (Klasse voor Ouders) De tweede letter van het antwoord op de volgende vraag. Mijn kind (14) is voor de derde opeenvolgende dag ziek. Moet ik (al) een doktersbriefje binnenbrengen op school?
5. (Biologie) De eerste letter van het proces waarbij planten onder invloed van licht CO₂ omzetten in zuurstof.

Zet uw woord op een briefkaart en stuur het vóór 15 november naar Klasse voor Ouders - TOETS (2) - Koningsstraat 138 - lokaal 508 - 1000 Brussel.

5 [Doktersbriefje]

Moet uw ziek kind een briefje binnenbrengen op school? *Kleuters* niet. Zij zijn immers nog niet echt leerplichtig. Maar de school verwittigen is wel verstandig. Met de *lagere school* begint echter de leerplicht. Bij **ziekte** volstaat voor de eerste vijf opeenvolgende schooldagen een briefje van de ouders. Vanaf de zesde dag afwezigheid is een doktersattest nodig. In het *secundair onderwijs* moet het vroeger. Daar dekt een briefje van de ouders slechts twee opeenvolgende schooldagen en is een doktersbriefje verplicht vanaf de derde dag. Ook bij afwezigheid tijdens examens is een doktersattest vereist. Eén dag ziek met een briefje van de ouders kan slechts tot vier maal toe. Blijft uw kind een vijfde keer thuis, ook al is het maar voor één dag, dan is een doktersbriefje nodig.

Vanaf dit schooljaar heeft een kind in het basisonderwijs dat langdurig ziek is (meer dan 28 kalenderdagen) onder bepaalde voorwaarden recht op *onderwijs aan huis* of in het ziekenhuis. Ouders moeten dit wel schriftelijk aanvragen bij de school. Kinderen zullen nu ook moeilijker met een smoes aan de turn-of zwemles ontsnappen. Er wordt een nieuw doktersbriefje uitgewerkt dat precies omschrijft welk lichaamsdeel tijdens de les moet ontzien worden. Tot nog toe werden kinderen té gemakkelijk van de hele turnles ontslagen.

Voor al uw vragen over onderwijs, bel de Infolijn van het departement Onderwijs: 02-219 18 00.

Er zijn meer dan 100.000 aanvragen binnen voor «De Gids voor Ouders van kinderen in het basisonderwijs». Uw aangevraagd exemplaar komt er zeker aan. Veel geduld.

Volgende Klasse voor Ouders: 15 november.

7 Hulp voor de directeur

De basisscholen (kleuter- en lagere scholen) krijgen vanaf dit schooljaar meer geld om goed te kunnen werken. Met deze werkmiddelen betaalt de school bijvoorbeeld de boeken en schriften, elektriciteits- of verwarmingskosten en het onderhoudspersoneel. Het basisonderwijs was tot nu toe nogal stiefmoederlijk behandeld in vergelijking met het secundair onderwijs. Directeurs basisonderwijs klaagden er bijvoorbeeld over dat hun collega's van het secundair ruimere administratieve hulp kregen. De overheid pompt nu geleidelijk **3,1 miljard extra** in het basisonderwijs. Een deel daarvan dit schooljaar. Scholen kunnen hun verhoogd werkbudget nu ook gebruiken om de werklast van hun directeur te verlichten (aanwerven van een administratieve kracht bijvoorbeeld). Maar ze beslissen zelf wat ze met het extra-geld willen doen.

